

Svar på skriftligt spörsmål SSS 189/2023 rd

Svar på skriftligt spörsmål om riksdagens ställning vid godkännandet av ändringar i Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 189/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Juha Mäenpää /saf:

Kommer de omfattande ändringar i det internationella hälsoreglementet som kommer att godkännas av Världshälsoorganisationens generalförsamling i maj 2024 att behandlas av riksdagen eller kommer dessa ändringar att träda i kraft på nationell nivå på föredragning av social- och hälsovårdsministeriet med godkännande av republikens president, vilket var fallet med de tidigare ändringarna i det internationella hälsoreglementet den 2 november 2023,

hur och i vilket skede kan riksdagen bilda sin ståndpunkt och påverka förslagen till ändringar i det internationella hälsoreglementet som lämnas för att godkännas av Världshälsoorganisationens generalförsamling i maj 2024, och

kommer dessa följande ändringar i reglementet att lämnas till riksdagen för godkännande?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Världshälsoorganisationen WHO:s internationella hälsoreglemente 2005 (FördrS 50 och 51/2007) är ett internationellt avtal som ingåtts inom ramen för Världshälsoorganisationen och som sattes i kraft i enlighet med 8 kap. i grundlagen och trädde i kraft den 15 juni 2007. I maj 2022 antog Världshälsoorganisationens generalförsamling ändringar i det internationella hälsoreglementets artiklar. Ändringarna var tekniska ändringar som gällde tidsfrister och innehåller inga bestämmelser som omfattas av riksdagens behörighet. Den 2 november 2023 beslutade republikens president att ändringarna skulle godkännas.

När ändringar görs i det internationella hälsoreglementet tillämpas ett så kallat opting out-förfarande i enlighet med artiklarna 55 och 59 i det internationella hälsoreglementet och artikel 22 i Världshälsoorganisationens stadga (FördrS 25 och 26/1948). De avtalsändringar som görs vid förfarandet behandlas nationellt i ett förfarande som avses i 8 kap. i grundlagen. I 8 kap. 94 §

1 mom. i grundlagen föreskrivs att riksdagens godkännande krävs för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande. De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft nationellt genom en lag som riksdagen har godkänt, och de övriga bestämmelserna skulle sättas i kraft genom en förordning av statsrådet. Målet ska vara att slutföra de nationella förfarandena inom den tidsfrist som fastställs i artikel 59 i det gällande internationella hälsoreglementet.

I maj 2022 beslutade Världshälsoorganisationens generalförsamling att inleda förhandlingar om förstärkning av det internationella hälsoreglementet och om att inrätta en mellanstatlig arbetsgrupp för förhandlingar. Den mellanstatliga arbetsgruppen har behandlat ändringsförslag till flera artiklar i det internationella hälsoreglementet. På grundval av diskussionerna kommer presidiet att utarbeta förslag till artiklar under november och december. Förhandlingarna fortsätter 7.–8.12.2023 och i februari och april 2024.

De ändringar som förhandlas fram i det internationella hälsoreglementet skulle enligt en preliminär bedömning huvudsakligen komma att omfatta bestämmelser som faller inom medlemsstaternas behörigheter, men även inom EU:s behörighet. Den 3 mars 2022 bemyndigade Europeiska unionens råd Europeiska kommissionen att förhandla om ändringar i det internationella hälsoreglementet i den mån de faller inom unionens behörighetsområde. EU strävar efter att agera samstämmigt i förhandlingarna och förhandlingsståndpunkter samordnas inom EU. Finland deltar aktivt i EU:s ställningstagande.

Riksdagen har fått information i olika skeden av förhandlingarna och deltar i Finlands ställningstagande i enlighet med 96 och 97 § i grundlagen (E 57/2021 rd, EK 14/2021 rd, EK 8/2022 rd, U 122/2022 rd). En kompletterande U-skrivelse utarbetas och den kommer att ge riksdagen möjlighet att ta ställning till förslag till ändringar i det internationella hälsoreglementet.

Enligt en preliminär bedömning skulle godkännandet av det internationella hälsoreglementet kräva ett godkännande av riksdagen, varefter republikens president skulle besluta om godkännande av ändringarna, men en slutlig bedömning kan göras först när förhandlingarna har slutförts.

Helsingfors 29.11.2023

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen